

ΑΝΑΤΟΛΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ. ΙΒ΄.

ΟΙ ΨΥΛΛΟΙ.

—ο—

Μὴ ὑποθέσωσιν οἱ ἀναγνώσταί μας ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ μικροῦ ἐντόμου τοῦ κατατυραννοῦντος τὰς εὐαισθήτους καὶ κάποτε καὶ αὐτὰς τὰς ἀναισθήτους κυρίας, διότι περὶ τόσῳ οὐτιδανοῦ πράγματος δὲν θὰ ἀσχοληθῶμεν.

Πρόκειται περὶ φυλῆς ὀλοκλήρου ἀνθρώπων, Ψύλλων καλουμένων, οἵτινες ἐκλήθησαν οὕτω κατὰ τὸν Πλίνιον ἀπὸ τοῦ Ψύλλου, βασιλέως αὐτῶν, οὗ τινος τὸ μνημα λέγουσιν ὅτι ὑπάρχει ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Μεγάλων Σύρτων (ἀκταὶ τῆς Βαρβαρίας,) ἐν ἧ ἄλλοτε ὄκουν οἱ λαοὶ του.

Οἱ Ψύλλοι, καθὰ ὁ ρηθεὶς ἱστορικὸς διατείνεται, ἠθέλησαν νὰ κηρύξωσι τὸν πόλεμον κατὰ τῶν ἀνέμων τῆς μεσημβρίας, οἵτινες ἀπεξήραινον τὰς δεξαμενάς των (στέρνας.) Ἡμεῖς ὅμως λέγομεν ὅτι οὐχὶ κατὰ τῶν ἀνέμων, ἀλλὰ κατὰ τῶν Νασσαμόνων ἐκήρυξαν πόλεμον. Οἱ Νασσαμῶνες ἦτο λαὸς τῆς ἀνατολικῆς Λυβίας, γείτων σχεδὸν τῶν Ψύλλων.

Καὶ λοιπὸν οἱ Ψύλλοι ἐκίνησαν κατ' αὐτῶν, ἀλλὰ καθ' ὁδὸν κατεστράφησαν ὑπὸ τῆς ἄμμου καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν των. Ὁ Πλίνιος λέγει ὅτι «σχεδὸν κατεστράφησαν» διότι ὅσοι ἐσώθησαν ἀπὸ τοῦ θανάτου, ἔφυγον εἰς τὰς ἐρήμους καὶ ἐκεῖθεν ἐζήτησαν ἄσυλον εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Τὸ δίκαιον τῶν βαρβάρων τούτων λαῶν συνίστατο εἰς τὰ ὄπλα· ἐπειδὴ δὲ ἡ ληστεία, ἦν μετήρχοντο ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ κατὰ λαῶν πτωχῶν καὶ ἀγρίων, ὡς ἦσαν ἐκεῖνοι, μικρὰ ἠδύνατο νὰ τοῖς προσπορίσῃ ὠφέλη, ἐπεδόθησαν εἰς τὴν πειρατείαν, εἰς ἣν καὶ διέπρεψαν, διαρπάζοντες τὰ πλοῖα, ἄπερ συνέτριβον εἰς τὰς ἀκτάς των καὶ αἰχμαλωτίζοντες τὰ πληρώματα αὐτῶν.

Ἄλλὰ καὶ εἰς ἄλλο τι διέπρεπον οἱ Ψύλλοι, ἤτοι εἰς τὸ τιθασσεύειν ὄφεις καὶ ἰᾶσθαι τὰς ἐκ τῶν δειγμάτων αὐτῶν πληγὰς, ἧ, κάλλιον εἰπεῖν, ἐξουδετερόνειν τὴν δύναμιν τοῦ δηλητηρίου, ὅπερ ἀπερρόφα τὸ αἷμα τοῦ δηληθέντος. Ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Εὐσέβιος, ὁ Βάρρων καὶ ὁ Στρά-

των ἐπιβεβαιούσι τὸ πανάρχαιον τῆς καταγωγῆς τῶν Ψύλλων, ὁ δὲ Πρόσπερος Ἀλπῖνος παρέστη ποτὲ καὶ εἰς τινα θαυματουργὸν ἴασιν αὐτῶν. Διατείνονται τινες ὅτι ἡ ὄσμη τοῦ σώματός των ἐπενήργει ναρκωτικῶς καὶ θανασίμως ἐπὶ τῶν ὄφρων.

Ἐξ ὧν συμπεραίνομεν, ὁ λαὸς οὗτος ἀνεμίχθη μετὰ τῶν λοιπῶν λαῶν τῆς Αἰγύπτου, χωρὶς ν' ἀποτελέτη φυλὴν ἰδιάζουσαν, ὡς οἱ Ἰσραηλίται, οἱ Κόπται, οἱ Βεδουῖνοι, ὧν τὰς παραδόσεις ἐτήρησεν ἡ ἱστορία (καὶ τοὶ ἐνιγχοῦ ἀτελεῖς), ἐνῶ περὶ Ψύλλων οὐδὲν ἄλλο μᾶς ἀναγγέλλει αὐτῆ εἰμὴ ὅτι ἐτιθάσσεον ἔρπετά.

Σήμερον ὑπάρχουσιν, ἰδίως κατὰ τὴν Ἄνω Αἴγυπτον, οἰκογένειαι τινες μετερχόμεναι τὴν ρηθεῖσαν τέχνην, ἣτις διδάσκεται διαδοχικῶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὸν υἱόν. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, ἐσπαρμένοι καθ' ἅπασαν τὴν Αἴγυπτον, ὀνομάζονται ἐλ-χάουϊ, ἥτοι: τ ι θ α σ σ ε υ τ α ἰ ὄ φ ρ ω ν, οἵτινες πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καθαίροντες τὰς οἰκίας ἀπὸ παντὸς ἔρπετοῦ.

Τοὺς ὄφεις αὐτοὺς ἢ τοὺς ἀποδιώκουσιν ἐκ τῶν οἰκιῶν, ἢ τοὺς συλλαμβάνουσι καὶ τοὺς φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν.

Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐμφανίζονται σχεδὸν γυμνοὶ εἰς τὰς κυριωτέρας ὁδοὺς τοῦ Καίρου, ὅπου ἔχουσι συνοικίαν ἰδίαν περὶ τὸ τέμενος Γκάμα-ἐλ-Ἀσσάαρ.

Προσποιοῦνται ὕφος τρελλοῦ φέρουσιν ἐν χειρὶ ράβδον κοντὴν καὶ θηλάκια μακρά, ἐν οἷς θέτρουσιν ἔρπετά, ἅπερ πολλάκις ἐλίσσουσι περὶ τὸν λαιμόν, τοὺς βραχίονας ἢ τὸ σῶμά των, ἰδίως ἐν ταῖς

Θρησκευτικαῖς ἐορταῖς, ἐμφυσῶντες οὕτως εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ παράδοξον δέος. Πολλάκις τὸν ὄφιν τὸν καλούμενον Χάϋ μεταβάλλουσιν εἰς βακτηρίαν, ἐμπτύσσοντες εἰς τὸ στόμα του καὶ θλίβοντες ἰσχυρῶς τὴν κεφαλὴν του. Τὸ ζῶον ἐκτείνεται ἀκίνητοῦν. Λέγουσι τινες ὅτι ὁ Ἀαρὼν οὕτω μετέβαλε τὴν βακτηρίαν του εἰς ὄφιν καὶ οὕτως οἱ μάγοι τοῦ Φαραῶ ἐθαυματούργησαν πρὸ τοῦ Μωϋσέως. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἡ τέχνη αὕτη ὑπῆρχε καὶ παρ' Ἑβραίοις, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ τοῦ Ἱερεμίου, λέγοντος: «Ἴδου θέλω πέμψει καθ' ὑμῶν ὄφεις καὶ ἀσπίδας, καθ' ὧν οὐδεμία μαγεία ἰσχύσει».

Φαίνεται ὅτι ἡ δεξιότης αὕτη τῶν μάγων τούτων συνίσταται εἰς συριγμόν, ὃν ἐκφέρουσιν, ἀκριβῶς ἀπομιμούμενοι τὸν ἐρωτικὸν τοῦ ὄφρος συριγμόν, ἢ ὅτι συνίσταται εἰς τὴν ἀρχαίαν γνῶσιν τῆς τέχνης τοῦ μαγνητίζειν. Συνήθως ὅμως ἡ τέχνη αὐτῶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀπολύωσιν ὄφεις εἰς τὰς διαφόρους οἰκίας, ὅπως ἐξαναγκασθῶσιν οἱ οἰκοδεσπότες νὰ καλέσωσιν αὐτοὺς πρὸς καθαρισμόν τῆς οἰκίας. Τότε αὐτοὶ συλλαμβάνουσιν αὐτοὺς, ὅπως πάλιν τοὺς ἀπολύωσιν ἀλλαχοῦ.

Οἱ τοιοῦτοι ὀφιομάγοι πιθανὸν νὰ κατὰγονται ἀπὸ τοὺς Ψύλλους, περὶ ὧν ἀνωτέρω προέφημεν, καὶ τοὶ κατ' οὐδὲν διαφέρουσι τῆς ἐπικρατούσης ἐν Αἰγύπτῳ φυλῆς, οὔτε κατὰ τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα, οὔτε κατὰ τὴν γλῶσσαν. Συμπεραίνομεν δὲ ὅτι τοῦτο μόνον διετήρησαν μεταξὺ των, τὴν τέχνην των, ἣν ἐδίδαξαν διαδοχικῶς τοῖς υἱοῖς των καὶ οὗτοι τοῖς

ἑαυτῶν, μέχρι σήμερον. Τὸ μυστικὸν δὲ τῆς τέχνης θρησκευτικῶς διετήρησαν, πορίζομενοι ἐξ αὐτοῦ τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ὅπως δὴποτε φυλὴ Ψύλλων δὲν ὑφίσταται ἐν Αἰγύπτῳ. Ψύλλοι ὅμως κατὰ τὸ ἐπάγγελμα ὑπάρχουσι πολλοὶ καὶ θὰ ἐξακολουθῶσιν ὑπάρχοντες ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσιν ὄφεις ἐν Αἰγύπτῳ.

Καὶ οὕτω διελάβομεν ἐν τῇ Ἄνατολῇ» περὶ πασῶν τῶν δευτερευουσῶν φυλῶν τῆς Αἰγύπτου, ἥτοι Κοπτῶν, Βεδουῖνων, Ἰσραηλιτῶν, Τρωγλοδυτῶν καὶ Ψύλλων. Μένει νῦν νὰ ἀσχοληθῶμεν περὶ τῆς κυριωτέρας φυλῆς, τῆς Ἀραβικῆς δηλονότι, ἣτις ἐστὶ καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα. Τοῦτο θέλομεν πράξει προσεχῶς ἐν ἐκτάσει, ὑπὸ τὸν τίτλον οἱ «Ἀραβες.»

ΠΕΡΙ ΑΝΘΡΩΠΟΦΑΓΙΑΣ.

ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΘΥΣΙΑΣ.

—ο—

Ἀνθρωποφαγία, ἢ ἄλλως Κανιβαλισμὸς λεγομένη, εἶναι τὸ ἀποτρόπαιον ἔθιμον τοῦ τρώγειν σάρκας ἀνθρωπίνους. Τὸ ἔθιμον τοῦτο εἶναι δυστυχῶς πανάρχαιον. Ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ ὑπάρχει ἡ τοῦ Πολυφήμου ἱστορία, ὅστις ἐτρέφετο διὰ σαρκῶν ἀνθρωπίνων (α). Ἐν τῷ Ἡροδότῳ ἀναγινώσκομεν (α'. 216) ὅτι οἱ Μασσαγέται ἔτρωγον τοὺς οἰκείους των ἅμα ἐξικνουμένους εἰς γῆρας βαθύ. Οἱ Παδαῖοι τῶν Ἰνδιῶν (Ἡρὸδ. γ'. 99) εἶθιζον νὰ τρώγῃ τοὺς συγγενεῖς των ὅταν ἡσθένουν. Τινὲς ἠμφισβήτησαν τὸ γεγονός· ἀλλὰ μεταγενέστεραι ἀποδείξεις κατέστησαν αὐτὸ ἀναμφίριστον. Ἐπὶ παραδείγματι. Οἱ Τούπις τῆς

Βασιλείας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνακαλύψεως τῆς χώρας ἐκείνης, ἐφόνεον καὶ ἔτρωγον τοὺς συγγενεῖς, ὧν ἡ ἴασις ἀπέβαινε δύσκολος (α). Ὁ Ἡρόδοτος διηγείται ἐπίσης (δ'. 26) ὅτι παρὰ τοῖς Ἰσσηδόσι ἐπικράτει ἡ συνθήσια, ὅταν ὁ πατὴρ τινὸς ἀπέθνησκεν, οἱ συγγενεῖς νὰ σπεύδωσι καὶ νὰ βοηθῶσι τὸν υἱόν, ὅπως καταφάγῃ αὐτὸν, προστιθεμένου καὶ τοῦ κρέατος ἐτέρου τινὸς ζώου, ἵνα καταστή τὸ βρῶμα νοστιμώτερον. Τὸ σωζόμενον ἔτι ἔθιμον τῆς ἀνθρωποφαγίας παρὰ τοῖς ἀγρίοις τῆς Ὠκεανίας, τοῖς Βατὰς ἐν Σουμάστρα καὶ ἄλλαις φυλαῖς ἐν τε τῇ Γουιάνα καὶ τῇ Ἀφρικῇ, καταδροχθίζουσι τοὺς αἰχμαλώτους, δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ ἠμφισβάλωμεν περὶ τῆς φιλαληθείας τοῦ Ἡροδότου.

Ἐν τοῖς χρονικοῖς τοῦ μεταίωνα γίνεται πλειστάκις μνεία λαῶν ἀνθρωποφάγων, ἰδίως τῶν Λογγοβάρδων καὶ Σλαβικῶν τινῶν φυλῶν. Τοῦτο ὅμως δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς συκοφαντία, καθ' ὅσον μεταγενεστέρως Χριστιανοὶ τε καὶ Σαρακηνοὶ κατηγοροῦν ἐπίσης ἀλλήλους ἐπὶ ἀνθρωποφαγία, καὶ τοὶ ἀμφοτέροι ἐμολογουμένως ψευδόμενοι.

Οἱ Εὐρωπαῖοι εὗρον τὴν ἀνθρωποφαγίαν καθιδρυμένην ἐν Ἀμερικῇ παρὰ πολλοῖς λαοῖς. Καὶ νῦν ἔτι, τοῦλάχιστον ἐν ταῖς ἐρήμοις, τὸ ἔθιμον ἐπικρατεῖ. Τοῦτο δὲ προέρχεται οὐχὶ διότι ἀρέσκει ταῖς φυλαῖς ἐκείναις ἡ ἀνθρωπίνη σὰρξ, ἀλλὰ διότι, ταύτην τρώγοντες, νομίζουσιν ὅτι ἐκδικοῦνται. Δὲν τρώγουσι λοιπὸν ἢ τοὺς ἐν πολέμῳ αἰχμαλωτιζομένους ἐχθρούς. Σπανίως τρώγουσιν, ὡς οἱ Ἰνδοὶ, συγγενεῖς ἢ ἐρωμένην τινὰ ἄπιστον.

Ἡ Ὠκεανία ὅμως εἶναι ἡ ἀληθὴς ἕδρα τῆς ἀνθρωποφαγίας. Οἱ νέοι Ζηλανδοὶ, γράφει ὁ Γεωγράφος Βάλθης, πιστεύουσιν ἀκραδάντως ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὸν θάνα-

(α) Ἐχομεν καὶ ἐν τῇ μυθολογίᾳ τὸ παράδειγμα τοῦ Κρόνου, τρώγοντος τὰ ἑαυτοῦ τέκνα.

(α) Ἴδὲ Δρ. Martius ἐν τῇ Γεωγρ. ἐφημερίδι τοῦ Λονδίνου Τόμ. Β'. σελ. 199.

τόν του ἵπταται εἰς τὰ Ἡλύσια, ἅπερ αὐτοὶ καλοῦσιν Ἄτα Μίρα. Ὅταν ὅμως τὸ πτώμα τοῦ ἀποθανόντος κατεβροχθίσθη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἔμεινε λάφυρον τῶν ἐχθρῶν, περιπλανᾶται πάντοτε τὸ πνεῦμά του ἐπὶ τοῦ ὄρους Ποῦκε-Ταποῦ, ἥτοι ἱεροῦ ὄρου, ἀνευ ἀναπαύσεως. Καὶ ὅμως αὐτοὶ ἐξορύττουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἐχθροῦ, πίνουσι τὸ αἷμά του καὶ τρώγουσι τὰς παλλούσας ἔτι σάρκας του, θεωροῦντες τοῦτο ὡς ἀνδραγάθημα, ὡς νίκην!

Πρὸς δε ἐν τῇ Πολυνησίᾳ καὶ τῇ δυτικῇ Ὠκεανίᾳ σώζεται καὶ τὸ ἔθιμον τῆς ἀνθρωποθυσίας.

Αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες μᾶς διαβεβαιοῦσιν ὅτι ἐν τῇ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ ἐξέλιπε παντάπασι ἡ ἀνθρωποφαγία. Ἄν τοῦτο ἔχεται ἀληθείας, χαίρομεν ὑπερβαλλόντως. Ἄλλὰ... ἔχομεν παραδείγματα πολλὰ, καθ' ἃ, ἀποῦ οἱ Ζηλανδοὶ παρέσχον ἡμῖν δείγματα πολιτισμοῦ συναναστρεφόμενοι μετ' Εὐρωπαίων, ἢ ταξειδεύοντες ἐν Εὐρώπῃ, ἐπικνήθον εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἀνθρωποφαγίας ἅμα ὡς ἐπανέκαμψαν εἰς τὰ πατρῷα δάση. Οἱ Ἄγγλοι πιθανῶς ζητοῦσι ν' ἀποδείξωσιν ἡμῖν ὅτι ἡ παρουσία των ἐν Νέᾳ Ζηλανδίᾳ φέρει ταχέως τὸν πολιτισμὸν καὶ διηγούνται ἡμῖν τὰς προόδους τοῦ μέλλοντος ὡς προόδους τοῦ παρόντος.

Ἐν Εὐρώπῃ οἱ Ἀθίγγανοι κατηγορήθησαν πολλάκις ἐπὶ ἀνθρωποφαγίᾳ. Συγγραφεὺς τις δὲ λέγει ὅτι ἀσφ' φοβερόν καὶ ἂν εἶναι τὸ ἔθιμον τοῦτο, τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα ἐπληθύνθησαν ὑπὸ τῶν Οὐγγρικῶν δικαστηρίων, πείθουσιν ἡμᾶς ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλλωμεν τὸ παράπαν ὅτι τὸ ἀποτρόπαιον αὐτὸ ἔθιμον ἐπικρατεῖ παρ' αὐτοῖς. (α)

Ἀνθρωποθυσία πρὸς δε εὐρέθῃ ἐθιζομένη ἐν Μεξικῷ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κατακτήσεως.

(α) Ἰδὲ Φραγκίσκου Πρεδάρη, *Origine e Vicende dei Zingari*. Μεδιόλανα 1841.

Τοῦτο μάλιστα ἐγένετο ἀφορμὴ ὅπως οἱ Ἰσπανοὶ νομιμοποιήσωσι τὴν νέαν κατὰκτησίν των.

Τὴν ἀνθρωποθυσίαν εἶθιζον καὶ οἱ ἀρχαῖοι Δρουῖδαι. Τὴν πράξιν ταύτην ἐκατηγόρει ὁ Μωϋσῆς εἰς τοὺς Ἀμοραίους. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι οἱ Μωαβῖται ἔκαλον τὰ ἑαυτῶν τέκνα πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ Μολλόχ. Δι' ἀνθρωπίνου αἵματος ἐβάφοντο οἱ βωμοὶ τῆς Ἥρας ἐν Τρωάδι. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι ἡ ἀνθρωποθυσία, ὡς οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν γινώσκουσιν ἐκ τῆς ἱστορίας, ἐπεκράτησεν ἐπὶ τινα χρόνον. Ἦτο αὐτὸ ἔθιμον, ὅπερ ἠκολούθησαν πάντες οἱ εἰδωλολατρικοὶ λαοί. Μὴ ἡ Ρώμη ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς δὲν ἐτέλει τοιαύτας θυσίας;

Καὶ ἄλλο εἰδεχθεὶς ἔθιμον ἐπεκράτησεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἡ ἀνθρώπομαρτεία. Ἐφρονεῦοντο δηλ. ἄνδρες ἢ γυναῖκες καὶ διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐντοσθίων αὐτῶν ἀνεκκαλύπτετο τὸ μέλλον! Οἱ Σκύθαι ἰδίως καὶ οἱ Λουσιτανοὶ ἦσαν ὁπαδοὶ τῆς τοιαύτης τέχνης, ἢν μετ' ἤρχετο καὶ ὁ Ἑλιογάβαλος (α).

Η ΤΗΣ ΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ ΑΓΑΛΛΙΑΣΙΣ

Διήγημα

(Συνέχεια ἴδε προηγ. ἀριθ.)

Ἦτο ὁ κ. Προνέτης παρὰ τὴν θύραν, ὅτε ἐνεφάνισθη ὁ θαλαμηπόλος τοῦ ξενοδοχείου.

— Πῶς! ἀπέρχεσθε, κ. Προνέτη; Ἄλλὰ τὸ πρόγευμα εἶναι ἕτοιμον.

Καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ φαγητοῦ ὑπεστήριξε τοὺς λόγους τοῦ ὑπρέτου.

— Ἐχεις δίκλιον, ἀπήντησεν ὁ Προιέτης. Δύναμαι νὰ προγευματίσω. Πιθανὸν ἐν τοσοῦτῳ νὰ φθάσῃ καὶ ὁ Μάζος.

Καὶ ἔμεινεν. Ἡ ἀνοησία ὅμως τοῦ Σεβαστιανοῦ, συνεπέα τῆς ὁποίας ὁ Προιέτης εὐρέθη τόσω

(α) Ἀυτοκράτωρ Ρωμαῖος, γνωστὸς διὰ τὰς σκληρότητας καὶ ἀκολασίας του.

πολὺ πρὸ τῆς προδιορισθείσης ὥρας ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ υποβηθῆσῃ τὰ σχέδια τοῦ Μάζου καὶ ἰδοὺ διατί.

Ὀλίγα λεπτὰ ἀπὸ τῆς ἐκ τῆς οἰκίας ἐξόδου τοῦ Προνέτη, ἡ Μαρία καὶ ἡ Μαγδαληνὴ ἔκρουον τὴν θύραν τοῦ κ. Βερνάρδου. Ἡ Μαρία ἦν ὠχρὰ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐδείκνυον ὅτι εἶχε κλαύσει πολὺ. Ἐζήτησαν νὰ ὁμιλήσωσι μετ' ὁν κύριον, ἀλλ' ἀκούσασαι ὅτι δὲν ἦτο ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀπηλείθησαν. Οἱ ὑπρέται τοῖς εἶπον ὅτι ἠδύναντο νὰ εὐρωσιν αὐτὸν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Μάζου. Καὶ ἡ μὲν Μαγδαληνὴ ἠτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ πρὸς εὐρεσίαν του, ἀλλ' ἡ Μαρία τὴν ἠμπόδισεν.

— Ὅχι, τῇ εἶπε, δὲν θέλω νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Ἡ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐκεῖνο εἴσοδος τοῦ Φραγκίσκου μᾶς κατέστρεψε.

Παρακάλεσαν λοιπὸν τὴν ὑπερέτριαν νὰ εἶπῃ τῷ κ. Προνέτῃ ἐπανερχομένῳ ὅτι εἶχον ἀπόλυτον, μεγίστην, ἐπείγουσαν ἀνάγκην αὐτοῦ καὶ ὅτι ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης, ἢν πάντοτε ἠσθάνετο διὰ τὴν βαπτιστικὴν του, νὰ σπεύσῃ. Ἡ γραῖα ὑπρέτρια, ἥτις ἐγίνωσκεν ἐν μέρει τὰς δυστυχίας τῆς οἰκογενείας ταύτης, ὑπεσχέθη ὅτι θέλει φροντίσει ὅπως ὁ κ. Προνέτης σπεύσῃ εἰς τὸ κτήμα του.

Ἄν ἡ Μαρία καὶ ἡ Μαγδαληνὴ ἠδύναντο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ ὁμιλήσωσι τῷ Προνέτῃ, θὰ ἐπετύγχανον βεβαίως τοῦ σκοποῦ των.

Ἄλλ' ὅπως γνωρίζωμεν κάλλιον τὰ κατ' αὐτὰς, ἄς εἰσέλθωμεν εἰς τὴν οἰκίαν των κατὰ τὴν προτεραιάν.

ΙΖ'

Περὶ τῶν κακῶν συνεπειῶν τῆς διαγωγῆς τοῦ Φραγκίσκου ἐγίνωσκον ἤδη ἱκανὰ αἱ δύο γυναῖκες. Ἐβλεπον ἰδίως ὄμμασι πολλὰ, καὶ πρὸ πάντων τὴν στέρησιν καὶ αὐτῶν τῶν πρὸς τὸ ζῆν' ἀλλ' ἀπείχον πολὺ νὰ υποθέσωσι καὶ

τὴν πραγματικὴν κατάστασιν εἰς τὴν περιήγαγεν αὐτὰς ὁ Φραγκίσκος.

Τὴν προτεραιάν λοιπὸν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ Μάζος ἀπῆλθεν εἰς τὸ χωρίον Δ. ἡ Μαρία καὶ ἡ Μαγδαληνὴ ἦσαν μόναι ἐν τῷ κτήματι τοῦ κυρίου των καὶ εἰργάζοντο περιλύπως χωρὶς νὰ ἀνταλλάσσωσι λέξις τινὰ, οὐδὲ κἂν βλέμμα. Ἡ κόρη δὲν ἐτόλμα νὰ ἐνατενίσῃ τὴν μητέρα, φοβουμένη μὴ ἀναγνώσῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς σιωπηλὴν τινα ἐπίπληξιν· διότι τῷ ὄντι, αὐτὴ ἐζήτησεν ἐπιμόνως καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς τῆς τὴν μετὰ τοῦ Φραγκίσκου ἐνωσίαν τῆς. Ἡ Μαγδαληνὴ ἀφ' ἑτέρου δὲν ἐτόλμα νὰ προσβλέψῃ τὴν θυγατέρα τῆς, διότι τὴν ἐλύπει καὶ τὴν ἐσπάρασεν ἡ θεὰ αὐτῆς. Ἐπὶ τοῦ ἀγγελικοῦ τῆς προσώπου ἤρξαντο φαινόμενα αἰρυτίδες τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν παθημάτων τῆς.

Βεβαίως ὁ μὴ ἰδὼν τὴν Μαρίαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου τῆς, δὲν θὰ ἀνεγνώριζε τὴν ὡραίαν νεάνίδα, ἥτις ἦν ὅλη μειδίαμα, χαρὰ καὶ ἀφέλεια. Νῦν ἦτο μήτηρ τεσσάρων τέκνων, ὧν τὸ τελευταῖον ἔπινε τὸ πικρὸν γάλα, ὅπερ ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ στήθος τόσῳ τεθλιμμένης μητρὸς. Τὰ παρελθόντα ἔτη ἐδιπλασιασίουσαν οὕτως εἰπεῖν δι' αὐτὴν, ἥτις ἐβλεπεν ἀπωλεσθεῖσαν τὴν οἰκίαν εἰρήνην, τὴν ἀσφάλειαν τοῦ μέλλοντος, τὴν τύχην τῶν τέκνων τῆς.

Καὶ ἡ Μαγδαληνὴ μειεβλήθη οὐκ ὀλίγον. Ἐγένετο κάτισχνος καὶ ἐρρυτιδωμένη. Ἡ φυσιογνωμία τῆς προσελαβέ τινα πικρίαν, ἥτις ἐδείκνυε τὸν δικηκεῖ ἀγῶνα ἐν κατέβαλλεν, ὅπως καταπνίγῃ τὴν ὀργὴν τῆς. Ἐβλήθη εὐχὴ κανονικῶς, ἀλλὰ πάντοτε σπασμωδικῶς τραβῶσα τὸν λῖνον, ὅπερ ἐνέφαιεν ὀργὴν καὶ στενοχωρίαν. Ἡ Μαρία ἔρραπτε πενιχρὰ ἐνδύματα διὰ τὰ τέκνα τῆς, καὶ προσέβλεπε περιλύπως τὸ ἔσχατον αὐτῶν, ὅπερ ἔκειτο ἐν τῷ λίκνῳ καὶ ὅπερ αὐτὴ ἐκ διαλειμμάτων ἐλίκνιζε.

Τὰ ἄλλα τῆς τέκνα εὐρίσκοντο ἐν τῷ ἄλυνι τοῦ κτήματος, ἀλλ' ὥσει αἰσθανόμενα τὴν λύπην τῆς μητρὸς καὶ τῆς μάμμης των, οὐδένα

εποίουον θόρυβον. Βαθεία λοιπόν σιγή έβασίλευε περὶ τὰς δύο γυναῖκες, ὡσεὶ νὰ ἔζων ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ὁ Φραγκίσκος κατὰ τὴν συνήθειάν του ἀπουσίαζεν ὥρας πολλὰς ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ εὐκόλως ἠδύνατό τις νὰ μαντεύσῃ ποῦ κατηνάλισκε τεσοῦτον χρόνον.

Αἴφνης ὁ κύων τῆς οἰκίας ὑλάκτησεν ἄνθρωπον διευθυνόμενον πρὸς τὸν ἄλωνα. Αἱ δύο γυναῖκες ἐκάλεσαν τὸν κύνα ἐπιβαλοῦσαι αὐτῷ σιγὴν, καὶ μετὰ ἐν λεπτόν κύριός τις εὕρισκτο ἐνώπιον τῆς Μαρίας καὶ τῆς Μαγδαληνῆς.

Ἦτο ὁ γραμματεὺς τοῦ Δικαστηρίου ἀνὴρ προβεβηκυίας ἡλικίας, πρὸ πολλῶν ἐτῶν κατέχων τὴν θέσιν ταύτην καὶ γινώσκων τοὺς κατοίκους πάντας τῆς ἐπαρχίας. Ἦτο δὲ λίαν ἀγαθός, καὶ ἐφέρετο πάντοτε μετ' εὐπροσηγορίας πολλῆς, πολλὰς ποιῶν εὐκολίας, ὅπταν τῷ ἦτο τοῦτο ἐφικτόν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ μετὰ τοῦ καλοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου αἱ δύο γυναῖκες δὲν διετέλουν εἰς σχέσιν, ἢ ἐν τῷ κτήματι ἐμφάνισίς του δὲν ἀπέδεικνυεν ἄλλο ἢ ὅτι δυστυχία τις ἐπεκρέματο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των. Κατεπλάγησαν λοιπὸν ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ του, ἢ δὲ Μαγδαληνῆ :

— Ὑμεῖς ἐδῶ ; κύριε γραμματεῦ, εἶπε. Τί λοιπὸν πέπρωται νὰ ἀκούσωμεν ;

Ὁ Γραμματεὺς ἐράνην διστάζων νὰ ἐξηγήσῃ αὐταῖς τὸν σκοπὸν τῆς παρουσίας του. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθη νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν.

— Ἦλθον, φίλοι μου, νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ὅτι ἂν μέχρις αὔριον δὲν πληρώσητε, θὰ προδῶ εἰς ἐκτελεστικὰς πράξεις.

Ἡ Μαρία προκισθανθεῖσα τὴν συμφορὰν, ἐγένετο κάτωχρος καὶ σχεδὸν ἐπιθάνατος. Ἡ δὲ Μαγδαληνῆ :

— Ἰησοῦ μου Χριστέ ! ἐφώησεν ἐνοῦσα τὰς χεῖρας. Ἐκτελεστικὰς πράξεις ! Δηλαδή ; Κατάσχεται ὅτι καὶ ἂν ἔχομεν ;

Ὁ Γραμματεὺς ἐποίησε καταφατικὸν νεύμα.

— Τὰ ἐπιπλα τῆς οἰκίας λοιπὸν . . .

— Ναί . . . ἐκτὸς τῆς κλίνης.

— Καὶ τὰ ζῶά μας ; . . .

— Τὰ πολυτιμώτερα.

— Ἀλλὰ τότε ἀπολώλαμεν ! εἶπεν ἀπελπιστικῶς ἡ Μαγδαληνῆ διαλυθεῖσα εἰς δάκρυα. Ἀλλὰ τοῦτο δηλοῖ ὅτι ἀφαιροῦσι τὸν ἄρτον ἀπὸ τοῦ στόματός μας, ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν τέκνων μας . . . Πῶς θὰ ζήσωμεν ἔπειτα ;

Ὁ Γραμματεὺς ἀπήντησε μετὰ συμπληθητικῶν τόνου :

— Βέβαια εἶναι τοῦτο λυπηρὸν, καὶ ἐπὶ τοῦτου ἦλθον νὰ σᾶς εἰδοποιήσω, διότι ἴσως ὁ Φραγκίσκος οὐδὲν σᾶς εἶπε.

— Ὅχι ! δὲν μᾶς εἶπε τίποτε ὁ ἄθλιος, ὅστις εἰς τοιαύτην μᾶς ἔφερε κατατροφήν . . .

Ἡ Μαρία δὲν ὠμίλει. Ἐμεινε τέως ὡς ἀπολελιθωμένη. Καὶ δὲν ἔκλαιε μεν, ἀλλὰ τὰ δάκρυα ἐπιπτον ἐπὶ τῆς καρδίας της, ἢ λύπη της ἦν ἰσχυρωτέρα τῶν δακρύων. Ὅταν ὅμως ἡ μήτηρ της ἐμέμφθη τοῦ συζύγου της,

— Ἀχ ! ὄχι ! ὑπέλαβεν, εἶναι ἡ τύχη ἡ τις μᾶς καταδιώκει . . . ἀλλ' ὁ κ. Γραμματεὺς εἶπεν ὅτι ἦλθε νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ ὅπως εὐρωμεν τρόπον θεραπείας τοῦ κακοῦ. Ὑπάρχει λοιπὸν ἐλπίς ἐτι ; . . . Ὁ ! δι' εὐσπλαγγιᾶν, προσέθηκε μετὰ παρακλητικῶν τόνου συγκινητικῶν τάτου, σᾶς ὅστις εἴθε τόσῳ καλός, ὅστις εἴθε οἰκογενειάρχης, μὴ μᾶς ἐγκαταλείψητε. Ὑποδείξατέ μας τὸν τρόπον τοῦ νὰ σωθῶμεν καὶ νὰ σώσωμεν τὰ τέκνα μας. Πρὸς Θεοῦ ! σώτατέ μας !

Ὁ Γραμματεὺς ἔτι μᾶλλον συγκινηθεὶς, ἐστρεψεν ἀλλαχοῦ τὸ πρόσωπον, διότι ἠθάνθη δάκρυ λείβον τὴν παρειάν του.

— Θεέ μου ! ἐπόθουν, εἶπεν ἔπειτα, νὰ σᾶς βοηθήσω, ἀλλὰ τὸ ποσὸν εἶναι ἀνώτερον τῶν δυνάμεών μου . . . Ἄν ὁ λόγος μου εἶχεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἀνηλεοῦς ἐκείνου ἀνθρώπου . . .

Ἀλλ' ὁ ἐλεεινὸς αὐτὸς Γρήνδας, ἄλλο αἰσθημα, ἐκτὸς τῆς φιλανθρωπίας, δὲν ἔχει.

— Ἄ ! λοιπὸν αὐτὸς ὁ ἄθλιος μᾶς καταδιώκει ; εἶπεν ἡ Μαγδαληνῆ μετ' ἀγανακτικῶν

σεως. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν τιμωρήσῃ . . .

— Ὅχι, μήτηρ, εἶπεν ἡ Μαρία διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τῆς φωνῆς. Μὴ εὐχόμεθα κατ' οὐδενός, ὅπως καὶ ἡ θεία πρόνοια ἀπομακρύνῃ ἀφ' ἡμῶν τὴν δυστυχίαν . . . ἂν μετεβαίνωμεν . . . ἐγὼ καὶ τὰ τέκνα μου . . . νὰ πέσωμεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ . . . νὰ τὸν παρακαλέσωμεν . . .

— Εἶναι κόπος μάταιος, διέκοψεν αὐτὴν ὁ γραμματεὺς. Εὐκολώτερον θὰ δυνηθῆτε νὰ συγκινήσητε ὄρος ἢ βράχον.

— Πῶς λοιπὸν νὰ κάμωμεν ; . . . Ἡμεῖς εἴμεθα γυναῖκες, δὲν γνωρίζομεν . . . συμβουλευσατέ μας, κ. Γραμματεῦ . . .

— Ἦτο καλὸν νὰ εὔρητέ τινα νὰ πληρώσῃ ἀνθ' ὑμῶν . . . ἀλλὰ τοῦτο εἶναι δυσεπίτευκτον . . . εὐκολώτερον ἦτο νὰ ἐγγυηθῆ τις διὰ τὸν Φραγκίσκον . . . καὶ τοιοῦτον ἀνθρώπον δύνασθε νὰ εὔρητε . . .

Ἡ Μαρία καὶ ἡ Μαγδαληνῆ ἠτένισαν ἀλλήλα. Ὅνομά τι ἦτο ἔτοιμον νὰ ἐξέλθῃ τῶν χειλέων των, ἀλλ' ἀμφότεραι ἀπέσχον νὰ τὸ προφέρωσιν.

— Ὁ κ. Προνέτης, ἠδύνατο φρονῶ νὰ σᾶς βοηθήσῃ.

Αἱ δύο γυναῖκες ἔνευσαν κάτω τοὺς ὀφθαλμούς, καταληφθεῖσαι ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἰδέας.

— Εἶναι κάλλιστος ἀνθρώπος, ἐξηκολούθησεν ὁ Γραμματεὺς, θαυμάσας ἐπὶ τῇ σιωπῇ τῶν γυναικῶν ἀγαπᾶ τὴν οἰκογένειάν σας, καὶ ἰδίως σᾶς, Μαρία, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ ἐνθάδε θὰ πράξῃ ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἡ Μαρία ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν, ὡσεὶ λαβοῦσα αἰφνηδίαν ἀπόφασιν.

— Ἐχετε δίκαιον, εἶπε, καὶ σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν συμβουλήν σας. Ἐδίσταζον κατ' ἀρχάς, διότι ὁ κ. Προνέτης δὲν διέκειτο εὐμενῶς πρὸς ἡμᾶς, καὶ εἶχε δίκαιον. Καὶ αὐτὸς ἐζημιώθη, ἔνεκα τῶν ἐπελθουσῶν ἡμῖν δυστυχιῶν καὶ φοβῶμαι μὴ ἢ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπη του ἐμειώθη . . . Οὐχ ἦτον ὅμως ἔχει καρδίαν ἀγαθὴν καὶ δὲν

θὰ κωφεύσῃ εἰς τὰς παρακλήσεις μας . . . Μὴ χάνωμεν καιρὸν, μήτηρ, σπεύσωμεν . . . Ἐλθετε καὶ σᾶς μήτηρ, διότι ἡ παρουσία σας θέλει μὲ ἐνθαρρύνει . . . Ὅτ' λάβω μετ' ἐμοῦ τὸ τελευταῖον τέκνον μου . . . μάλιστα δὲ τὰ τέκνα μου ! . . . Καὶ πῶς νὰ τ' ἀφίσω ἐδῶ ; . . . τίς θὰ τὰ ἐπιτηρήσῃ κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου ; Ὁ κύριος Βερνάρδος βλέπων ἡμᾶς πάντας γονυκλινεῖς ἐνώπιόν του, δὲν θὰ ἀνθέξῃ, θὰ συγκινηθῆ . . .

— Ἄριστα ! εἶπεν ὁ γραμματεὺς χαίρετε λοιπὸν, καὶ ἐλπίσωμεν ὅτι τὸ κακὸν θὰ προληφθῆ . . .

Ὁ Γραμματεὺς ἀπῆλθεν.

Αἱ δύο γυναῖκες ἠτοιμάζοντο ὅπως ἐξέλθωσιν, ὅταν αἴφνης ἐνεφανίσθη ὁ Φραγκίσκος τεταραγμένος, σφάλων, με τοὺς ὀφθαλμούς ἡμικλείστους, μεθυσμένος τέλος πάντων ὡς πάντοτε.

Ἡ :

Καὶ ὁ Φραγκίσκος κατέστη ἄλλος ἐξ ἄλλου ἀφ' ἧς ἐνυμφεύθη. Τὸ ἀνδρικὸν αὐτοῦ κάλλος ἐξηφανίσθη ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἀενοῦσας μέθης. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκοιλώθησαν καὶ αἱ κόραι των ἔλαβον ἐρεθισμὸν πυρέσσοντα, ἢ ὄψις του ὠχρίασε, καὶ τὸ γένειόν του ἦτο ἀκτένιστον πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος. Τοιαύτη φυσιογνωμία ἐνέπνεε φόβον. Ἡ σφραγὶς τοῦ ἐλαττώματος ἦτο ἐντετυπωμένη εἰς αὐτὴν. Οὐδὲν ἐναπέμεινεν εἰς τὸν πρῶτον καὶ ὠραιότερον τοῦ χωρίου νέον, δυνάμενον νὰ ἐλκύσῃ τὴν συμπάθειαν.

Ὁ ἄθλιος ἐπανήρχεται τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐκ τοῦ οἰνοπωλείου, ἐνθα ἀπόλωσε καὶ τὸν ἔσχατον ὀβολόν του.

— Τί τρέχει ; ἐφώνησεν ἐν τῇ θύρᾳ σταθεῖς, ἀλλὰ κλονιζόμενος. Ποῦ ὑπάγετε ; Μήτηρ, κόρη καὶ παιδία ! . . . ὄλοι, ὄλοι ἔξω ; Διὰ τί δὲν ἐπήρατε καὶ τὸν σκύλλον καὶ τὸν γάτον ; . . . Τοιαύτην ὄραν λοιπὸν ἐξελέξατε διὰ περίπατον ; Ὅχι, κυρία ; νὰ εἰσελθετε εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ . . . εἰς π ρ ο σ ο χ ῆ ν ! . . .

Ἡ Μαγδαληνή, ἥτις δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν ἐλεεινὴν ἐκείνην θέαν τοῦ γαμβροῦ της, ἠτοιμάζετο νὰ ὁμιλήσῃ μετ' ἀγανακτικῆς φοβερᾶς, ἀλλ' ἡ κόρη της, προλαβοῦσα

— Πηγαίνομεν νὰ ὁμιλήσωμεν τοῦ κυρίου Προνέτη, Φραγκίσκε.

Καὶ ὁ μέθυος χωρὶς νὰ μετακινήθῃ ἐκ τῆς θέσεώς του :

— Τί Προνέτη! τί νὰ ὁμιλήσῃτε!
Τοιαύτην ὥρην διὰ νυκτός δὲν ἐξέρχονται, δὲν ὁμιλοῦν Ἐν τοιαύτῃ ὥρῃ μένουσιν αἱ γυναῖκες εἰς τὴν οἰκίαν.

— Ἀλλὰ εἶπεν ἡ Μαρία.

— Τίποτε! ἐφώνησε μετὰ λύπης ὁ ἀποκηνηθεὶς ἐκεῖνος ἄνθρωπος. Ὁ σύζυγος διατάσσει καὶ οἱ ἄλλοι ὑπακούουσιν· εἰτέλθετε εἰς τὴν οἰκίαν, μάρι!

— ὦ! ἀκούσον . . . εἶπε μετὰ δυσαρσεκείας ἡ Μαγδαληνή.

— Δὲν ἀκούω τίποτε, εἰτέλθετε ἀμέσως! εἰτέλθετε καὶ αἱ δύο!

— Καλὰ, καλὰ, εἰσερχόμεθα, εἶπεν ἡ Μαρία, καὶ ἐντὸς τῆς οἰκίας ὁμιλοῦμεν κάλλιον, σοὶ ἐξηγοῦμεθα. Ὁ ἐνοήσεις τότε, Φραγκίσκε, ὅτι ἐπείγει νὰ μεταβῶμεν παρὰ τῷ κυρίῳ μας.

Βισῆλλον. Ὁ Φραγκίσκος ἀπωθήσας αὐτὰς, ὅπως ταχύτερον εἰσελθῶσι,

— Κυρίῳ μας! κυρίῳ μας! . . ἐφέλλιζε μετὰ θυμοῦ Κυρίῳ! . . . Ἀλλ' ἄνθρωποι ὡς ἐμὲ δὲν ἔχουν κυρίου

Ἡ Μαρία ἔθηκε τὴν ἰσχνὴν πλέον χεῖρά της ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ συζύγου καὶ διὰ σταθεροῦ τόνου τῷ εἶπε.

— Ναι· αὐτὸς εἶναι κύριος τῆς τύχης μας. Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν δύναται νὰ μᾶς ἐκδιώξῃ ἐντεῖθεν. Τοῦτο εἶναι κτήμα του. Ἐν τούτοις μόνος αὐτὸς δύναται νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τῆς ἐπαπειλούσης ἡμᾶς αἰσχύνης.

Ὁ Φραγκίσκος ὠπισθοχώρησεν ἐν βῆμα. Αἱ ἀναθυμιάσεις τῆς μέθης ἐφάνησαν ὥστε διαλύ-

μεναι καὶ ἀφίνουσι τὴν ἀκτίνα τοῦ λογικοῦ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν νεφελώδη του νοῦν. Ἐξέφερε δὲ ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ καὶ λύπης.

— Ἄ! γινώσκετε λοιπόν . . . τὸ γινώσκετε; Δυστυχῶς πικρέθη ἡ Μαγδαληνή, ἥτις ἠδύναται πλέον νὰ κρατηθῇ. Προχώρησεν ἐν βῆμα πρὸς τὸν γαμβρόν της καὶ διὰ τόνου ὀργῆς ἐπὶ χρόνον πολὺν πιεζομένης, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐκρηγνυμένης,

— Γινώσκωμεν τὰ πάντα! εἶπε. Κατάρθρωσε τέλος πάντων νὰ μᾶς ρίψῃς εἰς τὸ βάθος τῆς συμφορᾶς καὶ θὰ λάβῃς τὴν ἀγαλλίασιν νὰ ἴδῃς τὰ τέκνα σου ἀποθνήσκοντα ἐκ τῆς πείνης

Ὁ Φραγκίσκος πληγείς αἰφνιδίως ὑπὸ τῆς ἐφόδου ταύτης, ἐκάθησεν ἐπὶ τινος ἑδρας, τῆς τραπεζῆς παρακειμένης, καὶ κύψας τὴν κεφαλὴν ἐξέβαλε βρυχηθμὸν πόνου.

— Ἔχετε δίκαιον, εἶπε· εἶμαι ζῶν! εἶμαι ὁ χεῖριστος τῶν ἀνθρώπων Τὸ αἰσθάνομαι, τὸ γινώσκω, καὶ οὐδεὶς μὲ μισεῖ πλειότερον ἢ ὅσον ἐγὼ μισῶ ἑμαυτόν. Καὶ σὺ, Μαρία, ἀντὶ νὰ μὲ νυμφευθῇς, θὰ ἦτο προτιμώτερον ἀν' ἀνήρτας λίθον εἰς τὸν τράχηλόν σου καὶ ἐρίπτεσθαι εἰς τὸ φρέαρ.

— Ὅχι, Φραγκίσκε μου! ἐφώνησεν ἡ Μαρία μετ' ἐρωτικῆς ἐπιπλήξεως θωπεύουσα αὐτόν.

— Ἔπρεπε ν' αὐτοκτονήσω κἄν, ὅπως ἐγὼ αὐτὸς σᾶ; ἀπαλλάξω τοιοῦτου ἐλεεινοῦ ἀνθρώπου, οἷο; κατήντησα ἐγὼ!

— Μὴ λέγεις τοιαῦτα, Φραγκίσκε, ἔλεγεν ἡ Μαρία, περιβάλλουσα αὐτὸν διὰ τῶν βραχιόλων της.

Ἀλλ' ὁ δυστυχῆς ἀπωθῶν αὐτὴν,

— Ἄφες με, τῆ εἶπεν ὀργίλιω; αἱ θωπεῖαι αὐτὰι μὲ ἐνοχλοῦσι.

Ἡ δυστυχῆς Μαρία ἀπεσώθη περίλυπος, ἡ δὲ μήτηρ της τὴν ἔσυρε πρὸς ἑαυτὴν ὡς ἵνα τὴν προφυλάξῃ.

— Ναι, ἄφες τὸν ἄσπλαγγνον αὐτόν. Αὐτὸς

δὲν ἔχει πλέον τινὶ πρόσω νὰ σὲ λυπήσῃ, νὰ σὲ τυραννήσῃ, καὶ σὺ, μικρόνους, τὸν περιστοιχίζεις πάντοτε μὲ θωπείας!

Ὁ Φραγκίσκος ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ λάμψας ὀργῆς ἠκτινοβόλησεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του, τῶν ἡμικλείστων ἐκ τῆς μέθης.

— Πανθερά! εἶπεν αὐτῇ ἀπειλητικῶς, μὴ κάμνης τὴν τρέλλαν νὰ μὲ ἐρεθίσῃς.

Ἡ Μαρία παρεμβῆ πριν ἢ ἡ μήτηρ της ὁμιλήσῃ.

— Ἀλλὰ, Φραγκίσκε, δυνάμεθα ἐτι νὰ ἐπιφέρωμεν θεραπείαν εἰς τὴν δυστυχίαν μας.

Ὁ Φραγκίσκος ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Ναι, ἐξηκολούθησεν αὐτῇ, ὁ Γραμματεὺς εἶπεν ἡμῖν τοῦτο (ἀκολουθεῖ)

Ἡ ΝΑΥΤΙΚΗ ΠΥΞΙΣ.

Καλεῖται φυσικὸς μαγνήτης ὀρυκτὸν τι συγκείμενον ἐκ δύο ὀξειδίων σιδήρου συννηνωμένων. Τὸ ὀρυκτὸν τοῦτο ὑπάρχει ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τινὰ μέρη, ἔχει δὲ τὴν ιδιότητα τοῦ ἐλκεῖν τὸν σίδηρον καὶ τινὰ ἄλλα μέταλλα, οἷον τὸ νικελον καὶ κοβάλτιον.

Κατ' ἀρχαιοτάτην παράδοσιν, ποιμὴν καλούμενος Μάγνης, ζητῶν πρόβατον πλανηθὲν ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Ἰδης, ἤσθάνθη ὅτι τὸ πεταλωμένον ὑπόδημά του καὶ τὸ σιδηραῦν ἄκρον τῆς ράβδου του προσεκολλήθησαν ἰσχυρῶς ἐπὶ ὑπομέλανος λίθου, ἐφ' οὗ ἐκάθησεν ἐπ' ὀλίγον ν' ἀναπαυθῆ. Ὁ λίθος οὗτος ἦτο μαγνήτης. Ἡ ἀρχαιότης τῆς παραδόσεως ταύτης μαρτυρεῖ ὅτι ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ὁ μαγνήτης λίθος ἦτο γνωστός.

Κατὰ τὸν Ζ'. καὶ Η'. αἰῶνα οἱ Σῖναι ἐμποροῦσι ἐποιοῦν μακρὰς θαλασσοπορίας· ὡς δὲ τινες διατείνονται, ἡ χρῆσις τῆς μαγνητικῆς βελόνης ἐξησφάλιζε τὴν πορείαν των. Εἶπον δὲ τινες ὅτι οἱ Σῖναι ἐγίνωσκον τὴν μαγνητικὴν βελόνην ἀπὸ τοῦ 121 ἔτους Μ. Χ. Τὸ ἀρχαιότερον ὄμων μνημεῖον τὸ διασωζόμενον εἰς τὰ

Σινεκά βιβλία ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μόλις ἀνέρχεται εἰς τὸν ΙΑ'. αἰῶνα.

Οἱ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ἐγνώριζον τὸν μαγνήτην, ὃν ἐκάλουον ἢ λίθος, ἦτοι ὁ κατ' ἐξοχὴν λίθος· ἀλλὰ περιορίζοντο εἰς τὸ νὰ τὸν θαυμάζωσι μόνον, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ χρησιμοποιοῦσιν αὐτόν. Καὶ ναὶ μὲν ἐγίνωσκον ὅτι οὗτος ἔλκει τὸν σίδηρον, ἀλλὰ δὲν ἐνόησαν ὅτι ἔχει καὶ τὴν ιδιότητα νὰ διευθύνεται πάντοτε πρὸς ἄρκτον.

Περὶ τὸν ΙΒ'. αἰῶνα ἡ ναυτικὴ πυξίς ἐγνωρίσθη πρῶτον ἐν Βυζήτι. Κατὰ τὰς σταυροφορίας οἱ Βυζῶπαιοι, εἰς ἀδιάκοπον εὐρισκόμενοι μετὰ τῶν Ἀράβων συγκοινωνίαν, ἔλαβον παρ' αὐτῶν γνῶσιν τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης. Οἱ Ἀραβὲς εἶχον μάθει παρὰ τῶν Ἰνδῶν τὴν χρῆσιν τῆς ναυτικῆς πυξίδος, ἣν ἐγνώρισαν τοῖς τελευταίοις τούτοις οἱ Σῖναι, ταξιδεύοντες ἐν ταῖς Ἰνδικαῖς θαλάσσαις.

Ὁ Οὐγὸς Βερτίνος διηγεῖται πῶς ἐκλείετο ἡ μαγνητικὴ βελόνη ἐν ὑελίνῃ φιάλῃ ἡμιπλήρῃ ὕδατος καὶ πῶς τὴν ἔκαμνον νὰ ἐπιπλέῃ ἐπὶ τοῦ ὕδατος διὰ δύο ἀχυρίων.

Ἀλλὰ ποῖος ἐσκέφθη νὰ λάβῃ αὐτὴν ἐκ τῆς φιάλης καὶ τὴν θέσῃ ἐπὶ ὀξείας χαλυβδίνου ἀξωνος ὑψουμένου ἐκ τοῦ κέντρου πυξίδος, τοῦτέστι, τινὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ κατασκευάσῃ τὴν ναυτικὴν πυξίδα;

Οἱ Ἴταλοι ἰδιοποιήθησαν τὴν τιμὴν ταύτην ὑπὲρ τοῦ πλοιοάρχου των Φλαβίου Γιόγια, Νεαπολιτανοῦ. Ἀλλ' ὅμως ἡ τιμὴ αὕτη πολὺ τοῖς διαφιλονεικεῖται. Ὅτι ὅμως εἶναι ἀναμφήριστον, εἶναι ὅτι τοῖς Ἴταλοῖς ἀνήκει ἡ τιμὴ τοῦ ὀνόματος τῆς ναυτικῆς πυξίδος, ἣν ἐκάλεσαν *καλαμίταν*.

Οἱ Ἀγγλοὶ ἀπ' ἐτέρου ἔχουσιν ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς τειαύτης ἀνακαλύψεως, διότι προσεκόλλησαν εἰς τὴν ναυτικὴν πυξίδα κυκλικὸν χονδρόχαρτον διηρημένον εἰς 32 ἀνέμους. Ὁπωσδήποτε, ὁ κρίνος ὁ παρ' ἅπασιν τοῖς ναυτικοῖς λαοῖς δεικνύων ἐπὶ τοῦ χαρτίου κῦ-

κλου τὴν ἄρκτον, πείθει ἕκαστον ὅτι ἡ ναυτική πυξίς ἐλαβε σημαντικὰς τελειοποιήσεις παρά τοῖς Γάλλοις.

Τὸ οὐσιώδες φαινόμενον, ὅπερ παρουσιάζει ἡ μαγνητικὴ βελόνη, τοὔτεστιν ἡ μόνιμος ιδιότης αὐτῆς τοῦ διευθύνεσθαι πρὸς ἄρκτον καὶ τοῦ ἐπανέρχεσθαι πάντοτε εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, ὡς αἰεὶ παρεκτρέπεται τῆς διευθύνσεως ταύτης, ἐξηγῆται εὐκόλως ἐὰν θεωρηθῇ, κατὰ τοὺς φυσικοὺς, αὐτὴ ἡ ὑδρόγειος σφαῖρα ὡς μέγιστος φυσικὸς μαγνήτης. Ἡ γῆ, διὰ τῆς μαγνητικῆς αὐτῆς ἐνεργείας, μᾶς παρουσιάζει τῷ ὄντι ἅπαντα τὰ φαινόμενα τῶν φυσικῶν καὶ τεχνητῶν μαγνητῶν.

Ἐὰν κυλισθῇ ἐπὶ ρινισμάτων σιδήρου ἐπιμήκης φυσικὸς μαγνήτης ἢ ἀπλῶς μαγνητικὸν ἔλασμα, παρατηρεῖται ὅτι τὰ ἐλκυσθέντα ρινίσματα δὲν διανέμονται ἐξίσου καθ' ἅπαν τοῦ μαγνήτου ἢ τοῦ μαγνητικοῦ ἐλάσματος τὸ μήκος. Παρατηρεῖται ὅτι ταῦτα κολλῶνται ἰδίως εἰς τὰ δύο ἄκρα τοῦ ἐλάσματος καὶ ὅτι ἡ ποσότης αὐτῶν ἐλαττοῦται ἐφ' ὅσον πλησιάζει τις πρὸς τὸ μέσον. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐλάσματος ἡ ἐλξις εἶναι μηδέν· οὐδὲν τεμάχιον κολλᾶται.

Καλοῦνται πόλοι τὰ ἄκρα τοῦ μαγνήτου καὶ γραμμὴ οὐδετέρα τὸ μεσαῖον μέρος τοῦ ἐλάσματος.

Οἱ δύο μαγνητικοὶ πόλοι φαίνεται ὅτι ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν, ἀλλ' ἡ ταυτότητος εἶναι φαινομενική. Οἱ φυσικοὶ παραδέχονται ἐν τῷ μαγνήτῳ τὴν ὑπάρχουσαν δύο εἰδῶν ρευστοῦ ἐνεργούντων ἐκατέρου ἀπώθησιν εἰς ἑαυτὸ καὶ ἔλξιν εἰς τὸ ἕτερον, τῆς ἐνεργείας τῶν ὁποίων αἱ παραγόμεναι κεῖνται εἰς τοὺς πόλους τοῦ μαγνήτου.

Τῷ ὄντι, ἐὰν κρεμασθῇ ἐκ νήματος μικρὰ μαγνητικὴ βελόνη καὶ, κρατῶν τις ἄλλην μαγνητικὴν βελόνην, πλησιάζῃ διαδοχικῶς τὸ ἄρκτον ταύτης εἰς τοὺς πόλους τῆς κρεμαμένης, παρατηρεῖται ὅτι ἡ μαγνητικὴ βελόνη

ἔλκει τὸ ἐν ἄρκτον τῆς κρεμαμένης καὶ ἀπωθεῖ τὸ ἕτερον.

Πάντες οἱ μαγνήται ἔχουσι τὴν ιδιότητα ταύτην. Ἀπωθοῦνται διὰ τῶν ὁμωνύμων πόλων καὶ ἔλκονται διὰ τῶν ἐτερονύμων. Οὕτως ἐτέθη ὡς ἀρχὴ φυσικὴ τὸ γεγονός τοῦτο.

Ἡ γῆ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μαγνήτης κολοσσιαίων διαστάσεων, διότι, ἐνεργοῦσα ἐπὶ τῶν διαφόρων μαγνητικῶν σωμάτων, παρουσιάζει πάντα τὰ φαινόμενα τῶν μαγνητῶν πρὸς ἀλλήλους.

Ἡ μαγνητικὴ βελόνη ἐλευθέρως κρεμαμένη καὶ κινητὴ ἐπὶ ἄξονος καθέτου, διευθύνεται σταθερῶς πρὸς ἄρκτον, ἢτοι ὑπόκειται ἐκ μέρους τῆς γῆς εἰς ἔλξιν, ἢς ἡ διεύθυνσις εἶναι πάντοτε ἡ αὐτὴ, διότι ἡ γῆ, ἐνεργοῦσα ὡς πᾶς μαγνήτης, ἔλκει τὸν ἕτερον τῶν πόλων τῆς βελόνης ταύτης πρὸς τὸν ἐτερόνυμον αὐτῆς πόλον.

Τί ἄλλο δὲ παρατηρήθη; Ὅτι ἡ μαγνητικὴ ἐλξις τῆς γῆς εἶναι ἰσχυροτέρα εἰς τοὺς δύο πόλους αὐτῆς καὶ σχεδὸν μηδὲν περὶ τὸν ἴσημερινόν.

Ἡ πυξίς ἡ χρησιμεύουσα τοῖς θαλασσοπόροις δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ μαγνητικὴ βελόνη βλασταζομένη ἐν ἰσορροπία ἐπὶ καθέτου ἄξονος.

Οἱ πρῶτοι θαλασσοπόροι δὲν ἐτόλμων νὰ μακρύνωνται πολὺ ἀπὸ τῶν παραλίων· ἀπομακρυνόμενοι δὲ δὲν εἶχον ἄλλον ὁδηγὸν ἢ τὸν ἥλιον καὶ τὸν πολικὸν ἀστέρα. Ἀλλ' ἐν καιρῷ νεφελώδει; Οὐδεὶς ἐγίνωσκε ποῦ ἐπορεύετο.

Ἡ μαγνητικὴ βελόνη διαφυλάσσει καὶ ἐξασφαλίζει τὴν πορείαν τῶν ναυτιλλομένων.

Ἀλλ' ἔως ἐδῶ ἐγίνωσκον πάντες καὶ οὐδὲν πλέον. Πρῶτος δὲ Χριστόφορος Καλόμβος παρατήρησε τῷ 1465 ὅτι ἡ βελόνη ἐξετρέπετο τῆς ἀληθοῦς ἄρκτου. Τῷ 1599 οἱ Ὁλλανδοὶ κατεσκεύασαν πίνακα πρὸς βεβαίωσιν τῆς παρεκτροπῆς ταύτης ἀπὸ διάφορα τῆς γῆς

σημεῖα. Καὶ ἐβεβαίωθη ὅτι οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα. Περὶ τῆς ἀποκλίσεως ταύτης τῆς μαγνητικῆς βελόνης δὲν ἐκτεινόμεθα, διότι ἡ θεωρία αὐτῆς εἶναι ὀλίγον δύσληπτος καὶ ἀτερπής.

Περιοριζόμενοι δὲ εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα, περαινόμεν λέγοντες ὅτι ἡ ναυτικὴ πυξίς εἶναι οὐ μόνον χρήσιμος τοῖς θαλασσοπόροις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὁδοιπόροις. Ἐν μέσῳ δάσους ἢ ἐντὸς βαθυτάτου σπηλαίου ἢ μεταλλείου, δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ εὔρη τὴν διεύθυνσιν ἐὰν φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ναυτικὴν πυξίδα, ἣτις βεβαίως ἐστὶ μία τῶν θαυμαστοτέρων ἀνακαλύψεων. Δ...

Ο ΜΟΥΓΚΟ - ΠΑΡΚ

ΚΑΙ ΑΙ ΜΑΥΡΑΙ.

Ὅταν ὁ διάσημος περιηγητὴς Μοῦγκο-Πάρκ περιηγεῖτο τὴν Ἀφρικὴν, κατελήφθη μιᾶ τῶν ἡμερῶν ὑπὸ τῆς βροχῆς καὶ περὶ τὴν ἑσπέραν εὔρεθη ἐντὸς δάσους ἀπωλέσας τὴν ὁδόν.

Κεκοπιακῶς καὶ κατάβρεκτος ἠναγκάσθη νὰ διανυκτερεύσῃ ἐν μέσῳ τοῦ ἀπεράντου ἐκείνου δάσους. Ἀλλὰ ποῦ νὰ κοιμηθῇ, ἀφοῦ ἐκεῖ ὑπῆρχον παντὸς εἶδους θηρία; Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τινος δένδρου, ὅπως διανυκτερεύσῃ μετὰ τῶν κλάδων του.

Μαύρη γραῖα παρατήρησε τὸν περιηγητὴν ἀναρριχώμενον εἰς τὸ δένδρον καὶ, πλησιάσασα, τῷ εἶπεν.

— Ὁ ἀτυχὴς λευκὸς θὰ κοιμηθῇ ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου;

— Ἐξ ἀνάγκης, ἀπήντησεν ὁ Πάρκ. Ποῦ ἄλλοῦ νὰ διανυκτερεύσω ἐν τοιαύτῳ ὥρᾳ εἰς μέρος ἄγνωστον δι' ἐμέ;

— Ἀτυχῆ λευκὴ! ἐφώνησεν ἡ γραῖα.

Θέλεις νὰ ἔλθῃς μαζί μου; Ἡ μαύρη θέλει προσφέρει γάλα καὶ ἄρτον ἐκ κριθῆς εἰς τὸν πεινῶντα λευκόν· θέλει δὲ τῷ προσφέρει ψάθην καὶ δέρμα ζώου, ὅπως κατακλιθῇ. Θέλεις, λευκὲ πτωχέ, νὰ ἔλθῃς μαζί μου;

Ὁ Μοῦγκο-Πάρκ ἐδέχθη εὐχαρίστως καὶ λίαν συγκεκινημένος ἐπὶ τῇ κατακαθίᾳ τῆς γραίης. Αὐθωρεῖ λοιπὸν κατῆλθεν ἐκ τῶν ἐναερίων αὐτοῦ δωμάτων.

Μετέβησαν ἀμφοτέρω εἰς πενιχρὰν καλύβην.

Νεῆνις χαμαὶ καθημένη καὶ πλέκουσα πανίον χονδροειδές, ἠγέρθη ἅμα τῇ θεᾷ τοῦ ἀπροσδοκῆτου ἐκείνου ξένου τοῦ συνοδεύοντος τὴν ἑαυτῆς μητέρα. Ἐχαίρησεν αὐτὸν καὶ τῷ ἐνευσε νὰ καθίσῃ ἐπὶ ψάθης παρ' ἑαυτήν.

Μετ' ὀλίγας στιγμὰς μήτηρ τε καὶ κόρη προσήνεγκον τῷ περιηγητῇ γάλα αἰγός, ἄρτον κριθίνον καὶ ἰνδικὰ κάρυα, ἅπερ ὁ ξένος ἔφαγε μετὰ πολλῆς ὀρέξεως.

— Ὁ λευκὸς ἔφαγε τὸ φαγητόν, ὅπερ ἡ πτωχὴ μαύρη τῷ προσέφερεν, εἶπεν ἡ μήτηρ μετὰ χαρμωσύνου τόνου· τώρα δὲν ἐπιθυμῶ ὁ λευκὸς νὰ κοιμηθῇ;

Καὶ οὕτω λέγουσα ἠπλωσε χαμαὶ δέρματα ζώων ἐπὶ ψάθης καὶ ἀμφοτέρω ἐκάλεσαν τὸν Μοῦγκο-Πάρκ νὰ κατακλιθῇ.

— Ἀλλὰ σεῖς δὲν θὰ κοιμηθῆτε; ἠρώτησεν ὁ περιηγητὴς.

— Αἱ μαῦραι θέλουσιν ἐργάζεσθαι καθ' ἅπασαν τὴν νύκτα, ἐνῶ ὁ πτωχὸς λευκὸς θὰ ὑπνώττει, ἀπήντησεν ἡ κόρη μετὰ φιλικοῦ μειδιήματος.

Ὁ Μοῦγκο-Πάρκ κατεκλίθη, μόλις δ

ήτοιμάζετο ὁ ὕπνος νὰ καταλάβῃ αὐτὸν, ὅτε ἡ νεάνις ἤρξατο ἄδουσα τὸ ἐξῆς ἄσμα, συντεθὲν παρ' αὐτῆς ἐκ τοῦ προχείρου πρὸς τιμὴν τοῦ ξένου.

α Ὁ ἄνεμος ταρασσεῖ τὰ φύλλα τοῦ δάσους· ἡ βροχὴ πίπτει κρουνηδὸν καὶ ὁ πτωχὸς λευκὸς, κεκμηκὸς καὶ τεθλιμένος πλανᾶται ὑπὸ τὰ δένδρα μὴ εὐρίσκων ἄσυλον.

Εἶναι μόνος! Δὲν ἔχει μητέρα, ὅπως προσφέρει αὐτῷ θερμὸν γάλα καὶ ἄρτον κριθῆς. Στενάζει καὶ λέγει «Ποῦ εἶναι ἡ μήτηρ μου;».

Δὲν ἔχει ἀδελφὴν, ὅπως ἀπλώσῃ ἐπὶ τῆς ψάθῃ; καθαρὸν δέρμα, ἵνα ἐπ' αὐτοῦ κατακλιθῇ.

Ὡ! ὁ πτωχὸς λευκὸς εἶναι κεκμηκὸς καὶ ἀγνοεῖ ποῦ τὴν κεφαλὴν νὰ κλινή!

Στενάζει καὶ λέγει: ἀποῦ εἶναι ἡ ἀδελφὴ μου; »

Εὐσπλαγγίαν διὰ τὸν πτωχὸν λευκὸν, ὃ μαῦραι γυναῖκες δέχθητε αὐτὸν εἰς τὴν καλύβην σας.

Καὶ σὺ, ἄνεμε, ὅστις μαίνεσαι ἐν τῷ δάσει, πέταξον πρὸς τὴν μητέρα του καὶ εἶπέ αὐτῇ: α Ὁ υἱὸς σου εὐρίσκεται εἰς τὴν καλύβην τῶν μαύρων γυναικῶν, αἵτινες ψάλλουσι παρ' αὐτῷ τὸ ἄσμα τῆς φιλίας».

Ὁ πτωχὸς λευκὸς κοιμᾶται καὶ βλέπει κατ' ὄναρ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν του.

Ὁ Μοῦγχο-Πάρκ δὲν ἐκοιμᾶτο! Ἐσκέπτετο ὅτι εὐρίσκετο μακρὰν τῶν οικειῶν του καὶ ἔκλαιεν!

Πεπολιτισμένοι, ἀνάγνωτε τὰς ἀνωτέρω γραμμὰς καὶ ἰδέτε ὅτι οὐχὶ ὁ εὐρωπιῶν τῆς Εὐρώπης πολιτισμὸς, ἀλλὰ τὰ ἀγνὰ ἦθη καὶ τὰ πατριαρχικὰ ἔθιμα καθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ πλάστου. Οὐχὶ τὰ θεάτρα καὶ αἱ πλατεῖαι καὶ τὰ ἀνάκτορα, ἀλλὰ τὰ παρθένα δάση καὶ τῶν ὀρέων τὰ σπηλαία περικλείουσι τὴν φιλανθρωπίαν!

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

—ο—

Δουμάς καὶ Σουμέτ.— Ἐσπέραν τινὰ ἐν τῷ Γαλλικῷ θεάτρῳ, ὁ Δουμάς παρετήρησεν ὅτι θεατῆς τις ἐκοιμᾶτο ἐπὶ τοῦ θρανίου του ἐνῶ ἐδιδάσκετο ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἔργον τι τοῦ Σουμέτ.

— Παρατήρησον, εἶπεν ὁ Δουμάς τῷ συγγραφεῖ, παρατήρησον τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ αἱ κωμωδίαί σου φέρουσι.

Τὴν ἐπιούσαν ἐδιδάσκετο ἐν τῷ αὐτῷ θεάτρῳ δρᾶμα τι τοῦ Δουμά, ὅστις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὀρχήστραν. Αἴφνης ὁ Σουμέτ πλησιάζει καὶ δεικνύων αὐτῷ κύριόν τινα κοιμώμενον, λέγει αὐτῷ εἰρωνικῶς,

— Βλέπεις, ἀγαπητὲ Δουμά, ὅτι καὶ εἰς τὰ καλὰ ἔργα δὲν εἶναι δύσκολον νὰ κοιμηθῇ τις;

— Λανθάνεσαι, ἀπήντησεν ὁ Δουμάς. Ἡ κείνος εἶναι ὁ χθεσινὸς, ὅστις δὲν ἐξύπνησεν ἀκόμη.

Ἀλβαρικὸν λόγιον.— Λόγιόν τι ἄλβαρικὸν κατ' ἐρωταπόκρισιν ζωγραφίζει πιστῶς τὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ κατάστασιν τῆς γυναικὸς ὡς ἐξῆς.

Ἐρ. Τί εἶναι ἡ γυνή;

Ἀπάντ. Ὁθωμανοῦ. — αἰχμάλωτος.

» Ἀλβανοῦ. — δούλη.

» Σέρβου. — ὑπερέτρια.

» Βουλγάρου. — σύντροφος.

» Ἑβραίου. — συνέταρος.

» Ἑλλήνου. — βασίλισσα.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ εὐχθροῦ.— Γάλλος τις κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Γαλλικῆς ἀποβάσεως, ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν λοχαγὸν του λέγων αὐτῷ ὅτι ἐφόνευσεν Βεδουῖνον.

— Ἴδου δὲ, προσέθηκε, πρὸς ἀπίδειξιν εἰς τῶν βραχιόνων του, ὃν ἐπὶ τούτου ἀπέκοψα.

— Εὐγε, ἀπήντησεν ὁ λοχαγός· ἀλλὰ διατί δὲν ἀπέκοπτες μᾶλλον τὴν κεφαλὴν του;

— Ἀλλά . . . κεφαλὴν δὲν εἶχε . . .

Πρίγκιψ βιβλιοδέτης.— Γνωστὸν ὑπάρχει ὅτι ἅπαντα τὰ μέλη τῆς δυναστείας τῶν Χοεντζόλερν διδάσκονται παιδιῶθεν τέχνην τινὰ. Συνφθὰ λοιπὸν τῇ συνθησίᾳ ταύτῃ ὁ πρίγκιψ Ἑρρίκος, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ πρίγκιπος διαδόχου τῆς Γερμανίας, ἐδιδάχθη ἐν Βερολίνῳ τὴν τέχνην τοῦ βιβλιοδέτου καὶ σήμερον εἶναι ἄριστος τεχνίτης.

Κτίστης ἱεροκέρυξ.— Ὁ Ριχάρδος Στεὶλ φιλοδόμησεν ἔπαυλιν, ἐν ἣ ἠθέλησε νὰ ἐγεῖρη καὶ ἐκκλησίαν. Τὰ ἔργα δὲν προῦχώρουσαν ταχέως, διόπερ ὁ Στεὶλ ὀργισθεὶς, δὲν ἐπλήρωσε τοὺς ἐργάτας. Ἄμα ὡς ἐπεναιώθη ἡ ἐκκλησία, διέταξε κτίστην τινα ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ ἀμβωνοῦ καὶ νὰ φωνήσῃ τι, ὅπως δοκιμασθῇ ἡ ἀντήχησις τῆς φωνῆς ἐν τῷ ναῷ.

Ὁ κτίστης ἀνῆλθεν, ἀλλ' ἠρώτησε τί πρέπει νὰ εἴπῃ.

— Βίβη ὅ,τι θέλεις, τῷ εἶπεν ὁ Στεὶλ.

Τότε ὁ κτίστης, ὡσεὶ ἐμπνευσθεὶς, ἐφώνησε τὰδε:

α Παρῆλθεν ὀλόκληρον ἐξάμηνον καὶ ὅμως πληρωμὴν δὲν μᾶς δίδετε! Πότε διανοεῖσθε νὰ μᾶς πληρώσητε; »

— Κάτελθε, κάτελθε, ἐφώνησεν ὁ Στεὶλ, ἡ φωνὴ δὲν ἀκούεται διόλου, κρῖμα εἰς τὰ ἔξοδα!

Ἰδιοτροπία ἡγεμόνος.— Ὁ Καῖσαρ Αὐγουστος ἀποθνήσκων κατέλιπε τὴν αὐτοκρατορίαν καὶ τὴν περιουσίαν του τῷ Τιβερίῳ, διατάξας ὅμως αὐτὸν νὰ διανεῖμῃ κληροδοτήματα τινὰ εἰς διαφόρους πολίτας. Ὁ κληρονόμος, εἶτε ἐκ φιλαργυρίας, εἶτε ἐκ λήθης, δὲν ἐπλήρωσεν οὐδὲ λεπτόν. Ἡμέραν τινὰ, ἐνῶ ἔφερον πτώμα τι εἰς τὸ νεκροταφεῖον ὅπως τὸ ἐνταφιάσωσιν, ἀστειῶς τις πλησιάζας τὸ φέρετρον προσεποικίθη ὅτι εἶλεγε κατὰ εἰς τὸ ὄ-

τιὸν τοῦ νεκροῦ. Οἱ περισσώτεροι ἠρώτησαν αὐτὸν τί τῷ εἶπε:

— Τὸν παρεκάλεσα, ἀπεκρίθη, ἵνα ἔμα φθάσῃ εἰς τὰ Ἡλύσια, ζητήσῃ τὸν Αὐγουστον καὶ τῷ εἴπῃ πῶς ἐπληρώθησαν τὰ κληροδοτήματα του.

Μαθὼν τοῦτο δὲ Τιβερίος, ἐκάλεσε τὸν ἀστεινόμενον ἐκεῖνον. Εἶτα διέταξεν ἵνα παρουσιάσῃ αὐτοῦ πληρωθῶσι πάντα τὰ ὡς εἴρηται κληροδοτήματα. Μετὰ τοῦτο τῷ εἶπε:

— Μετάβηθι τώρα ὁ ἴδιος εἰς τὸν Αὐγουστον, ἵνα τῷ ἀναγγείλῃς ὅτι ἐξετέλεσα πιστῶς τὴν τελευταίαν του θέλησιν.

Καὶ διέταξε νὰ τὸν φονεύσωσι!

Καταμέτρησις.— Περιέργος εἶναι ὁ τρόπος δι' οὗ καταμετρῶσιν οἱ Κανάδιοι τὰ ὑψηλὰ δένδρα.

Τοποθετοῦνται εἰς τὴν ρίζαν τοῦ δένδρου, κλίνουσι τὸ σῶμα πρὸς τὰ ἔμπροσ, καὶ οὕτως ὥστε νὰ δύνανται νὰ βλέπωσι τὸ δένδρον διὰ μέσου τῶν σκελῶν των, καὶ ἐν τοιαύτῃ γελοῖᾳ θέσει βαδίζουσιν, ἄχρις οὗ ἴδωσι τὴν κορυφὴν τοῦ δένδρου.

Τότε σταματῶσιν. Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τῆς ρίζης μέχρι τοῦ σημείου ἐν ᾧ ἐστάθησαν, ἐστὶν ἀκριβῶς τὸ ὕψος τοῦ δένδρου. Ὁ ὑλοτόμος οὐδέποτε θά σφάλῃ πλεῖστον τοῦ ἑνὸς τοῦ πολὺ ποδός.

Καταγγεῖλια πιθήκου.— Κάτοικός τις τοῦ Μαδράς (τῶν Ἰνδιῶν) ἐταξείδευε φέρων μεθ' ἑαυτοῦ πολύτιμα εἶδη καὶ ἕνα πιθήκον, ὃν ὑπερηγάπα. Συμμορία ληστῶν τὸν ἐφόνευσεν καθ' ὁδὸν καὶ σκυλεύσασα αὐτὸν, ἔρριψε τὸ πτώμα του ἐντὸς φρέατος ξηροῦ καὶ ἀπῆλθεν. Ἀλλ' οἱ λησταὶ ἔκαμον τὸν λογαριασμὸν ἀνευ τοῦ πιθήκου. Ὅταν οἱ λησταὶ ἀπῆλθον, τὸ εὐφυὲς ζῶον μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀστυνόμου καὶ διὰ γοερῶν κραυγῶν προῦκάλεσε τὴν προσοχὴν του. Οὕτω διὰ νευμάτων καὶ

άλλων κινήματων έφερν αυτόν εις τόν τόπον του έγκλήματος.

Τό πτώμα άνεκαλύφθη ώς και τὰ πολύτιμα είδη, άπερ οί λησται είχον κρύψει εκεί που πλησίον. Τότε; δ άστυνόμος έφερε τόν πίθηκα εις τήν άγοράν, όστις, άνακαλύψας ένα τών ληστών, έδηξεν αυτόν εις τήν κνήμην και δ άστυνόμος συνέλαβεν αυτόν.

Τό πείραμα τούτο επανελήφθη, άχρις ού συνελήφθησαν πάντες οί ένοχοι.

Τό νόστιμον είναι ότι έφημερίς τις τής "Αγρας λέγει, άστειευομένη βεβαίως, ότι ταιούτον πίθηκα έπρεπε να τον διορίσωσι Διευθυντήν τής άστυνομίας.

Ευφύτα άμαθοῦς.— "Ανθρωπος του λαού, άπλου; και άμαθής, άλλ' ευφύεστατος, μετέβη έσπέραν τινά εις τό θέατρον και κατά τύχην εκάθισε παρά τινι ευγενει Βενετῶ. Ένω δέ δ ύψίφωνος εξετέλει άδων τό μέρος του, δ ευγενής παρηκολούθει τό άσμα επαναλαμβάνων αυτό, άλλά δια φωνής ένοχλητικῆς ώς του κώνωπος. Ο άπλου; άνθρωπος ήνοχλείτο ακούων αυτόν και έαράσσετο εις τήν έδραν του. Ο ευγενής παρετήρησε τούτο και δια τόνου δυσάρεσκεϊαν εμφαίνοντε; τόν ήρώτησε διατι δέν ήσυχάζει επί τής έδρας του.

— Διότι δ μασκαράς αυτός δ ύψίφωνος, άπήντησε, δέν με άφίνει με αυτό τό άσμα; του να ακούσω τό ιδιόν σας, εξοχώτατε.

Τό χρῆμα νεοπληθῶν.— Κύριός τις απέκτησεν εν εκατομμύριον αϊφνηδίως. Μη άρκεσθεις δέ εις αυτό, ήθέλησε να τό πολλαπλασιάση, και ούτως άπώλεσε τό εκατομμύριον μεϊνας πτωχότατος. Έν τῆ δυστυχία του όμως έτήρησε τήν ευτραπέλιάν του. Τῶ εϊπέ τις ότι θαυμάζει πῶς δέν κλαίει τήν άπώλειαν ολοκληρου εκατομμυρίου.

— Τό είχα μαζί μου τόσον ολίγας ήμέ-

ρας, άπήντησεν ούτος, ώστε δέν έπρόφθασι να λάβω συμπάθειαν δι' αυτό.

Απάντησις ευφύης.— Μεταπράτης τις έκραύγαζε καθ' όδόν, πωλών άλλάντας.

— Αλλάντες τής Βολωνίας! άλλάντες τής Βολωνίας; ωραίοι!

Έτερος κοινός άνθρωπος, θέλων να περιπαίξη αυτόν, έφώνησεν εν πληθούση άγορά.

— Μη αγοράσητε εξ αυτών, διότι κατεσκευάσθησαν εκ σαρκός δνου. Τό είδα εις Βολωνίαν ιδίοις όμμασι.

— Πῶς, εϊπεν δ μεταπράτης τῶ άστειζομένῳ, έρχεσθε εκ Βολωνίας;

— Βεβαια!

— Θαυμάζω τότε πῶς δέν σᾶς έκαμον και σᾶς άλλάντα.

Ο μικρός μαθηματικός.— Παις τις εκκλαιε και ωδύρετο. Τόν ήρώτησαν τί έχει και κλαίει.

— Κλαίω διότι είχα μίαν πεντάρα και τήν έχασα!

— Μη κλαίεις, τῶ εϊπεν ή μήτηρ, και ίδου σοι δίδω άλλην πεντάρα.

Αμα δ παις έλαβεν αυτήν ήρξατο κλαίων πλειότερον.

— Διατι πάλιν κλαίεις; εϊπεν ή μήτηρ.

— Κλαίω, άπήντησεν ό παις, διότι αν δέν έχανα τήν πεντάραν, τώρα θα είχα δύο.

Μαρτυρία ψευδής.— Κύριός τις εξυλοφόρτωσεν έτερον, όστις κατήγγειλεν αυτόν εις τό δικαστήριον. Γενομένης τής δίκης, εις μάρτυς, φίλος του ξυλίσαντος, θέλων να σώση τόν φίλον του, εϊπεν ότι δέν τον είδε να κτυπήση. Πάντες όμως οί άλλοι μάρτυρες κατέθηκαν ότι δντως εκτύπωσε. Θεωρηθείς ως ψευδομάρτυς δ μη ίδών τό ξυλοκόπημα, εκλήθη εις δευτέραν εξέτασιν.

— Δέν εϊπες, έρωτά αυτόν δ πρόεδρος;

ότι δέν είδες τόν κατηγορούμενον να ξυλίση τόν κατήγορον;

Νοήσας δ κύριος ούτος, ότι θα τιμωρηθῆ ώς ψευδόμενος, εκόλασεν ευφως τό ψεῦδος του.

— Μάλιστα, κ. πρόεδρε, δέν είδα να τόν ξυλίση, διότι είμαι μύωψ. Ηκουα μεν τό ξυλοκόπημα, άλλά δέν τό έβλεπον. Σεις δέ δέν με ήρωτήσατε αν ήκουσα να τόν ξυλίζη, άλλ' αν είδον. Δια τούτο εϊπον όχι.

Αγοήτου πονηρία.— Άνόητός τις ήγάπα νεάνιδα εις ήν ήθέλησε να πέμψη τήν εικόνα του. Αλλ' επειδή οί γονεις τής νέας, μαθόντες τόν έρωτά του, κατεφέροντο κατ' αυτου, δ νέος αυτός μεταβάς εις τόν φωτογράφον τῶ εϊπε:

— Σᾶς παρακαλῶ να μοι κάμετε τήν εικόνα μου, άλλ' ούτως ώστε να μη με αναγνωρίξη τις αν τήν ιδῆ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΓΑΜΟΥΣ

ΤΗΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Σ. ΔΑΛΛΑΠΟΡΤΑ.

Διατι τό πρόσωπόν σου δάκρυ, κόρη, αϊφνης λείβει;
Διατι τὰ θλέφαρά σου θολωμένα και υγρά;
Τήν άγνήν ψυγήν σου ποία λυπηρά ιδέα θλίβει;
Ένω έπρεπε να είσαι γηθοσύνη και χαρά;

Τους γονεις εκκαταλείπεις! μακράν φεύγεις χ' λυπείσαι...
Έχεις δίκαιον τό βλέπω! τήν άγάπην του πατρός,
Τῆς μητρος στοργήν τήν τόσην μετα πόνου ένθυμείσαι,
Αφου βλέπεις να απέλθης ότι εφθασ' ό καιρός.

Πλήν μετρίασον τήν λύπην· ή λαμπάς του Ύμεναίου
Εις τήν θελκτικήν σου σφιν άς εγγύση φῶς γλυκύ,
Παραδόθητι με πίστιν εις τας τρίβους βίου νέου,
Σε προσμένει ολβιότης άνωτέρα και εκεί.

Είν ό σύντροφος του βίου, δν εξέλεξας, ως είσαι.
Πλείσταται όσαι και εκείνον τόν στολίζου άρεταί.
Φύγε ένθους! υπό πάντων, άγνή κόρη, εύλογείσαι.
Μαύρα νέφη τήν ζωήν σου μη σκιάσωσι ποτέ.

Η ΑΠΑΤΗ

Ἐνῶ διέβαινον ποτὲ περιχαρῆς τὸν δρόμον,
 ὦ! τί σκληρὰ ἀνάμνησις! Τὴν λάγνηνον ἐπ' ὤμων
 Μ' ἀγερωχίαν φέρουσα, λευκὰ ἐνδεδυμένη,
 Κόρη τοῦ ρόδου ἀδελφὴ ὡς ἄγγελος προβαίνει.
 Μὲ συναντᾷ χαμογελαῖα.... καὶ φαίνεται ὅτι κλείει
 Εἰς τὴν καρδίαν ἐρώτα! εἶτα ὡς ἄπτρον δύει...
 Ἐθέλχθη! Τὴν ἠγάπησα!... Καγὼ ἀνηγαπήθην,
 Ἄλλὰ.... καθάπερ ὄνειρον ταχέως ἠησιμονήθην!
 Ἡ πονηρά! μ' ὠρκίζετο αἰώνιον φιλίαν,
 Καὶ αἰφνης μ' ἔλησιμόνησε καθάπερ ὄπτασίαν!
 Μ' ἠπάτησεν ἢ ὄψις τῆς, ἢ θελκτικὴ μορφή τῆς,
 Ἐνῶ ἦτο ἐκ χάλυβος ἢ ἀπονός ψυχὴ τῆς!
 Δὲν συγκινεῖτ' εἰς δάκρυα, οὐδὲ εἰς παρακλήσεις.
 Τὰ πάντα ἔλησιμόνησε, τὰς τόσας ἀναμνήσεις....
 ὦ! τίς, ὦ! τίς τὸ πάθος μου αὐτὸ μοῦ λατρεύει;
 Ἐνῶ ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ, ἄλλον αὐτὴ λατρεύει!.....

Κ. Μ.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ ΙΑ'. φυλλαδίῳ αἰνίγματος

μάχη — ράχη.

Λύσις τοῦ Γρίφου

Ἡ γυνὴ πηγὴ πάσης κακίας ἐστίν.

Τὴν λύσιν ἀμφοτέρων, αἰνίγματος δηλονότι
 καὶ γρίφου ἐπεμψε πρῶτος, ὁ ἐν Μπίμπᾳ κύ-
 ριος Σταμέλης Γ. Δούρας, εἶτα δὲ ὁ κύριος Γ.
 Μ. ἀνωνύμως ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Τὴν λύσιν μόνου τοῦ γρίφου ἐπεμψεν ὁ ἐκ
 Τάντας κύριος Π. Ρώπας καὶ ὁ ἐνταῦθα κύριος
 Στυλ. Ι. Σουδαρίδης.

ΑΙΝΙΓΜΑ ΙΒ'.

*Ἐχω μᾶκος ὡς τοῦ κρῖνου
 Καὶ λευκότητα χιόνος,
 Εἰς τοὺς κήπους μὲ τὰ ἄνθη
 Εἶμαι πάντα ἢ καὶ μόνος.
 Φέρω εἰς τὴν κεφαλὴν μου
 Δευκὴν κόμην ὡς πρεσβύτης
 Καὶ κατάλευκον χιτῶνα
 Ὡς καθ' ἔντιμος πολίτης.
 Ἄν τὴν κεφαλὴν μου κόψῃ,
 Γίνομ' ἀφνης ἀλύμμά τι.
 Ἐὰν θέλεις νὰ μὲ εὗρῃς
 Στρέψε γύρω σου τὸ μάτι
 Κ' ἴσως κάπου μ' ἀπαντήσῃ.
 *Ἐχεις φίλους εἰς τὸν κλῆρον;
 Θὰ μὲ εὗρῃς ἀπλωμένον
 Εἰς τὴν ράχιν καλογῆρων.
 Ἐν Τάντα. ΜΙΧ. ΓΚΙΟΥΖΒΑΒΤΟΣ.

ΓΡΙΦΟΣ Θ'.

Ἐν Μπίμπᾳ. ΣΤ. Γ. ΔΟΥΡΑΣ.